

Állásfoglalás a nemzetközi jóváírási jogosultságnak minősülő igazolt kibocsátáscsökkentési egység (CER) jogi jellege tárgyában

A Társaság állásfoglalás iránti kérelmet (**Beadvány**) nyújtott be a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina krt. 6.) (**MNB**), amelyben az MNB útmutatását kérte a nemzetközi jóváírási jogosultságnak minősülő igazolt kibocsátáscsökkentési egység (**CER**) jogi jellegét és ezzel összefüggésben a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (**Bszt.**) 6. §-ában és 8. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmezését illetően.

I. TÉNYÁLLÁS

Az európai uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer harmadik kereskedési időszakában (2013-2020) – a kötelezettségnek való megfelelés érdekében – lehetőség nyílt a CER-ek felhasználására. A CER egységek felhasználása olyan módon valósult meg, hogy az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. (**Ügkr.tv.**) 29. § (3) és (4) bekezdése alapján kérelmezni lehetett azok átváltását az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeire (**ÜHG-egység**) – amelyek a kibocsátási egységeket (**EUA**) és a légközlekedési kibocsátási egységeket (**EUAA**) foglalták magukban –, majd ezeket adták vissza az erre kötelezett jogalanyok.

Az Ügkr.tv. 29. § (3) és (4) bekezdése, valamint a 2020. december 31. napjáig hatályos 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 280/2004/EK és a 406/2009/EK európai parlamenti és tanácsi határozat szerinti uniós kibocsátási egység-forgalmi jegyzék létrehozásáról, továbbá a 920/2010/EU és az 1193/2011/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. május 2-i 389/2013/EU bizottsági rendelet 60. cikke kizárólag 2020. december 31. napjáig engedte meg a CER-ek ÜHG-egységekre történő átváltását, azonban a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós kibocsátási egység-forgalmi jegyzék működése tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2019. március 12-i (EU) 2019/1122 bizottsági rendelet (**2019/1122 EU Rendelet**) hatálybalépésével az előbbi határidő az Európai Bizottság tájékoztatása (**Bizottsági Tájékoztatás**)¹ alapján 2021. április 30. napjára módosult.

Tekintettel arra, hogy a CER-ek projektekből származó egységeknek minősülnek, amelyek mögött valós kibocsátáscsökkentés áll, a vállalatok – az önkéntes kibocsátáscsökkentési célkitűzéseik elérése végett – továbbra is keresik ezeket az egységeket, azonban a CER-ek megfelelésre történő kereskedése abbamaradt.

II. JOGKÉRDÉS

A CER a Bszt. rendelkezései alapján pénzügyi eszköznek minősül-e?

III. A TÁRSASÁG ÁLLÁSPONTJA

A Bszt. 6. § I) pontja szerint pénzügyi eszköznek minősül *„az üvegházhatású gáz kibocsátási egység és a légszennyező anyag kibocsátási jog, amely olyan részegységekből áll, amelyek az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény előírásainak megfelelnek”*.

Az Ügkr.tv. 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján *„[e] törvény hatálya kiterjed:*

---

¹ Interneten elérhető: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/registry_en#tab-0-2

a) a kibocsátási egységek és a légiközlekedési kibocsátási egységek (a továbbiakban együtt: ÜHG-egység) kereskedelmére”.

Az Ügkr.tv. 12. § (1) bekezdése – hivatkozva a 2019/1122 EU Rendelet 37. cikkére – tovább pontosítja az ÜHG-egység fogalmát, a következők szerint: „[a]z ÜHG-egység dematerializált, immateriális, forgalomképes vagyoni értékű jog, amely az (EU) 2019/1122 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 37. cikkében meghatározott módon jön létre”.

A Társaság a Beadványban továbbá hivatkozott az Ügkr.tv. 29. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra, amely rendelkezések az üzemeltetők és légi jármű üzemeltetők tekintetében rögzítik a CER-ek ÜHG-egységekre történő átváltásának feltételeit és határidőit. A hivatkozott előírások 2020. december 31. napjáig tették lehetővé a CER-ek ÜHG-egységekre történő átváltását, amely határidő később 2021. április 30. napjára módosult.

A fentiekén túl a Társaság részéről beidőzésre kerültek a Bizottsági Tájékoztatásban foglaltak, amelyek szerint „[f]elhasználhatóak lesznek-e a nemzetközi jóváírási jogosultságok (kibocsátási egységre történő átváltás útján) 2021. január 1. után?

Igen. A 2020-as kibocsátásoknak való megfelelésre szolgáló időszak végéig, tehát 2021. április 30-ig az arra alkalmas nemzetközi jóváírási jogosultságok átválthatóak lesznek a rájuk vonatkozó mennyiségi korlátokat tiszteletben tartva. Eddig az időpontig a megfelelésre alkalmas nemzetközi jóváírási jogosultságok átutalhatóak lesznek ETS számlák között. Ha átváltásra kerül sor, a számlán harmadik kereskedési időszaki kibocsátási egységek íródnak jóvá”.

Mindezek alapján – a Társaság álláspontja szerint – a CER-ek kereskedelme 2021. április 30. napját követően nem tartozik az Ügkr.tv. hatálya alá, amelyből fakadóan a CER-ek ettől az időponttól kezdődően nem tekinthetők pénzügyi eszköznek. Az előbbieket folytán a Társaság a CER-ekkel a Bszt. 8. § (6) bekezdésében foglaltak szerint nem szabályozott tevékenységként kereskedik.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Bszt. a CER-ek szempontjából releváns 6. § l) pontja szerint pénzügyi eszköznek minősül az olyan részegységekből álló üvegházhatású gáz kibocsátási egység és a légszennyező anyag kibocsátási jog, amely megfelel az Ügkr.tv. által rögzített feltételeknek. Az Ügkr.tv. 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján az Ügkr.tv. hatálya kiterjed az ÜHG-egységek kereskedelmére, amelyek az EUA-t és az EUAA-t foglalják magukban, ugyanakkor a hivatkozott jogszabályhely a CER-t külön nem nevesíti.

A CER-rel kapcsolatos további rendelkezéseket az Ügkr.tv. „A kibocsátás-csökkentési egység és az igazolt kibocsátás-csökkentési egység felhasználása a harmadik kereskedési időszakban” című 10. fejezete tartalmaz, azonban az előbbi fejezet kizárólag a nemzetközi jóváírási jogosultságok – így a CER és a kibocsátás-csökkentési egység (ERU) – ÜHG-egységekre történő átváltásának keretrendszerét adja meg, és a CER jogi jellegét és egyéb jellemzőit illetően nem rögzít előírásokat.

Az Ügkr.tv. 29. § (1) bekezdése alapján „[a] 2013-2020 közötti kereskedési időszakban az üzemeltető és a légi jármű üzemeltető az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvényben (a továbbiakban: Éhvt.) meghatározott kibocsátás-csökkentési egységet (a továbbiakban: ERU) és az igazolt kibocsátás-csökkentési egységet (a továbbiakban: CER) (ERU és CER a továbbiakban együtt: nemzetközi jóváírási jogosultságok) felhasználhatja a (2)-(5) bekezdésben meghatározottak szerint”.

Az Ügkr.tv. 29. § (3) és (4) bekezdése alapján „[a]z üzemeltetők és légi jármű üzemeltetők 2020. december 31-ig kérhetik a 2008-tól 2012-ig terjedő időszak során a közösségi rendszerben

felhasználható projekt típusok tekintetében a 2013 előtt bejegyzett projektek esetében 2013-tól elérendő kibocsátáscsökkentés alapján kiadott nemzetközi jóváírási jogosultságok ÜHG-egységre történő átváltását:

a) a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozóan a részükre felhasználásra engedélyezett, de fel nem használt nemzetközi jóváírási jogosultságok erejéig, vagy

b) a 2008 és 2012 közötti időszakban a számukra kiosztott kibocsátási egység erejéig, amelynek aránya nem lehet magasabb 11%-nál.

(4) Az üzemeltetők és légi jármű üzemeltetők a legkevesbé fejlett országokban 2013 után megkezdendő projektjeikben 2013-tól elért kibocsátáscsökkentés alapján kiadott CER-ek ÜHG-egységre történő átváltását a közösségi rendszerben a 2008-tól 2012-ig terjedő időszak során felhasználható projekt típusok vonatkozásában az alábbiakban meghatározott mennyiségek erejéig addig kérelmezhetik, ameddig a projektben érintett országok erre vonatkozó megállapodást nem ratifikálnak a Közösséggel, de legkésőbb 2020. december 31-ig:

a) a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozóan a részükre felhasználásra engedélyezett, de fel nem használt nemzetközi jóváírási jogosultságok erejéig, vagy

b) a 2008 és 2012 közötti időszakban a számukra kiosztott kibocsátási egység erejéig, amelynek aránya nem lehet magasabb 11%-nál”.

Az Ügkr.tv. – a hivatkozott 10. fejezetén túl – a továbbiakban nem rendelkezik a CER-ről, illetőleg nem határozza meg a CER definícióját sem. Mindezekből fakadóan megállapítható, hogy a CER-re nem terjed ki az Ügkr.tv. hatálya, és arra a törvény kizárólag az ÜHG-egységekre való átváltás okán hivatkozik. Ennek kapcsán egyúttal rögzíthető, hogy amennyiben a jogalkotó feltehető szándéka arra irányult volna, hogy az Ügkr.tv. hatálya az ÜHG-egységeken túl a CER-re is kiterjedjen, ezen tény az Ügkr.tv. – tárgyi hatályt meghatározó – 1. § (1) bekezdésében kifejezetten rögzítésre került volna.

A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy a CER kizárólag az ÜHG-egységekre történő átváltást követően tartozik az Ügkr.tv. hatálya alá, amely átváltásra 2021. április 30. napjáig volt lehetőség. Átváltás hiányában a CER tehát nem felel meg az Ügkr.tv. által rögzített feltételeknek, amely folytán az a Bszt. 6. § I) pontja alapján – figyelemmel az Ügkr.tv.-re is – nem minősül pénzügyi eszköznek.

A Bszt. 5. § (1) és (2) bekezdése meghatározza a befektetési szolgáltatási tevékenységek és kiegészítő szolgáltatások fogalmát, amelyek közös eleme, hogy azok kizárólag a Bszt. 6. §-ában rögzített pénzügyi eszközre vonatkozóan végzett tevékenység esetében valósulhatnak meg. Figyelemmel tehát arra, hogy a CER nem minősül pénzügyi eszköznek, az arra vonatkozóan végzett tevékenység sem minősülhet befektetési szolgáltatási tevékenységnek vagy kiegészítő szolgáltatásnak.

Mindezek alapján az MNB abban a tekintetben osztja a Társaság Beadványban kifejtett álláspontját, amely szerint a CER nem minősül pénzügyi eszköznek.

A Bszt. 8. § (5) bekezdése alapján „[a] befektetési vállalkozás befektetési szolgáltatási tevékenység végzése és kiegészítő szolgáltatás nyújtása mellett kizárólag

a) a 9. § (1) bekezdésében meghatározott tevékenységet,

b) részvénykönyvvezetést,

c) részvényesi meghatalmazotti (nominee) tevékenységet,

d) a Hpt. 3. § (1) bekezdésének i) pontja szerinti pénzügyi szolgáltatás közvetítése tevékenységet,

e) a Bit. szerinti biztosításközvetítést ügynökként,

f) értékpapír-kölcsönzést, és

g) pénzügyi eszközre vonatkozó adat, információ értékesítést,

h) a Hpt. 6. § (1) bekezdésében meghatározott csoportfinanszírozási tevékenységet folytathat”.

A fentiekben hivatkozott, a profiltisztaság elvét rögzítő rendelkezés alapján a befektetési vállalkozások a Bszt. 5. § (1) és (2) bekezdése által meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységeken és kiegészítő szolgáltatásokon túl, kizárólag a Bszt. 8. § (5) bekezdése szerinti egyéb tevékenységeket végezhetnek. E téren kiemelendő, hogy figyelemmel arra, hogy a CER – a korábbiakban részletezettek szerint – nem minősül pénzügyi eszköznek és arra, hogy az azzal való kereskedés nem került rögzítésre a Bszt. 8. § (5) bekezdésében, a CER tekintetében végzett kereskedési tevékenység – főszabály szerint – a profiltisztaság elvébe ütköző tevékenységnek minősülne.

A Bszt. 8. § (6) bekezdés c) pontja ugyanakkor kivételszabályként úgy rendelkezik, hogy „[a]z (5) bekezdés rendelkezése nem alkalmazandó

(...)

c) az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételtől szóló 2012. évi CCXVII. törvény 1. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kibocsátási egységek és a légiközlekedési kibocsátási egységek kereskedelmében részt vevő azon befektetési vállalkozásra, amely kizárólag a 6. § I) pontjában meghatározott pénzügyi eszköz vagy az arra vonatkozó – a 6. §-ban meghatározott – származtatott pénzügyi eszköz tekintetében végez az 5. § szerinti befektetési szolgáltatási tevékenységet vagy kiegészítő szolgáltatást”.

Azon szolgáltatók tehát, amelyek tevékenységük keretében kizárólag a Bszt. 6. § I) pontjába tartozó pénzügyi eszközök – így az ÜHG-egységek –, illetőleg azokra vonatkozó származtatott pénzügyi eszközök tekintetében végeznek befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetőleg kiegészítő szolgáltatást, mentesülnek a Bszt. 8. § (5) bekezdésében meghatározott profiltisztaság követelménye alól. Ilyen módon az MNB egyetért a Társaság azon álláspontjával, amely szerint amennyiben a Társaság tevékenysége során kizárólag ÜHG-egységekre vonatkozóan végez befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetőleg kiegészítő szolgáltatást, akkor a Bszt. 8. § (6) bekezdésében foglalt kivételszabály alapján lehetősége van a pénzügyi eszköznek nem minősülő CER-rel történő kereskedésre.

***

Felhívom a Társaság figyelmét arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag a Beadványban rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az abban előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. Jelen állásfoglalás kizárólag tájékoztatás céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

2022. január 31.